

VELKOMMEN TIL SPORET I AALEGAARD SKOV

Velkommen til sporet i Aalegaard Skov, som giver mulighed for at opleve oldtidens fingeraftryk i en smuk og afvekslende natur. Den afmærkede rute er ca. 1½ km lang. Numrene på kortet henviser til nedenstående beskrivelser. God tur!

Fra p-plads nr. 1 besøges pkt. 1, 2 og 3 til fods, hvorefter man kører ad skovvejen mod syd til p-plads nr. 2 for at iagttage pkt. 4, 5 og 6. Som afslutning køres øst om selve gården ud på den asfalterede Aalegaardsvej, der forbinder hovedvej A11 med Skræm by.

1 DEN GAMLE KONGEVEJ

Kongevejen var hovedfærdselsåren mellem Aalborg og Thisted og var en del af Ole Rømers landsdækkende vejssystem med milesten af den type, som ses ved Aarupbro nær Hingelbjergvejen 3 km mod vest. Sten med et, to og tre huller markerede henholdsvis ¼, ½ og ¾ mil. Her nordligst i Aalegaard Skov er et stykke af kongevejen skovet fri for træer, og vejbredden markeres af grøfter til begge sider.

2 STAVGÅRDEN (SOL-ÅRSKALENDER)

På grænsen mellem skoven og den åbne mark mod vest findes en runddysse, som i jernalderen omkring vor tidsregnings begyndelse blev til et kultsted i form af en sol-årskalender (sol-vi). I centrum af stenkredsen er der en roset af sten med stolpehul i midten. Herfra er der sigtelinjer til solens op- og nedgang på henholdsvis solhverv og jævndøgn, markeret ved tilsvarende stenrosetter med stolpehuller. Det er en storslået oplevelse at stå en midsommeraften med ryggen mod sydøst, sigte over midterstolpen mod den afsatte stenroset og se solen gå ned i nordvest.

3 HESTESKOEN (SOLUR)

I jernalderen inddeltes dagen i stunder à 45 minutter. Det hesteskoformede stenanlæg består af 13 små rosetter, hver med et midterhul til en skyggestang. I løbet af dagen kastede disse stænger på skift deres skygge mod en central stang i hesteskoen. Denne konstruktion er den ældst kendte form for solure herhjemme. Også

her er der mulighed for at iagttage sigtelinjerne for solens op- og nedgang. I sigtelinjen mod nordøst findes spor af to trækuldynger, hvilket tyder på, at jernalderstammen på Aalegaard har fejret sommarsolhverv ved at iagttage solens opgang mellem to ildsøjler.

4 OLDTIDSVEJEN

På kørevejen mellem de to p-pladser passeres en mutation af en gran, en såkaldt troldegran. Ad skovsporet mod vest fra p-plads nr. 2 når man frem til landets ældste stensatte oldtidsvej, bestående af nævestore sten og med fodboldstore randsten i begge sider. Vejen udgår fra en kraftig, firkantet stensætning mellem Aalegaards stuehus og sidelænge. Det bemærkelsesværdige er, at vejen nøjagtigt følger sommer-solhvervs-linjen 41 grader og ender ved Hesteskoen (pkt. 3). Den kan derfor betragtes som en processionsvej mod solopgangen. Ved opslagstavlen ved punkt 4 ses rækkegrave/askegrave fra vor tidsregnings begyndelse. Besøg den nyopsatte plancheudstilling om astronomi i Danmarks oldtid på Fjerritslev Egnsmuseum Bryggergården i midten af Fjerritslev by.

5 ÅRSKALENDER

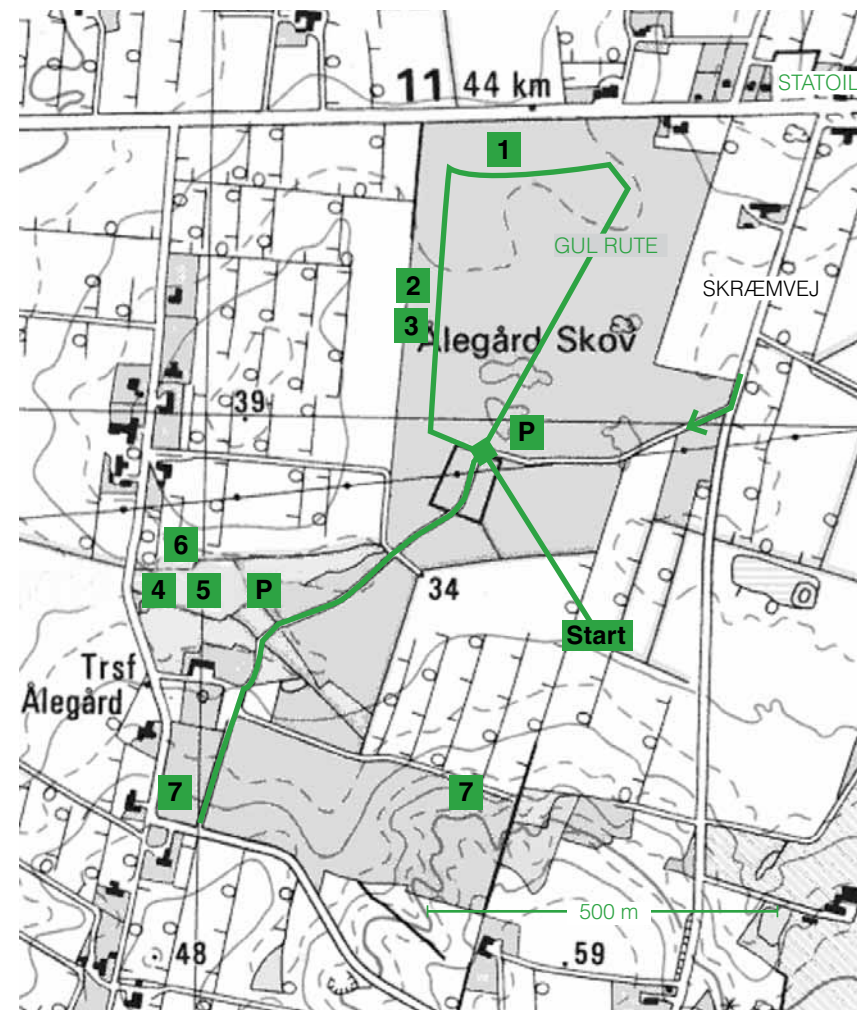
I oldtidsvejen er der indbygget en årskalender med sigtelinjer til årets to solhverv og jævndøgnene midt imellem.

6 VADESTEDET

I en bue nordvest for oldtidsvejen og årskalenderen ses et vadested med 30 store trædesten, idet vejen her passerer et lille vandløb.

7 SKOVREJSNING

Et skovrejsningsprojekt, godkendt af Skov- og Naturstyrelsen, er undervejs på 10 ha afhøstede juletræsarealer med henblik på en kommende løvskov, bestående af birk, ask, ahorn og med mindre indslag af eg, bøg og nåletræ.

Se efter
den gule folderkasse
– her starter sporet

Ruten er på sporet afmærket
med gule trekkanter på pæle

AALEGAARD

Aalegaard ejes af Einar Laumann Jørgensen, der i mere end 40 år har beskæftiget sig med at fremdrage oldtidens spor i såvel Aalegaard Skov som Tingskoven med dens tingsted og store stenkredse.

Geologisk set ligger den nedlagte hovedgård på en stærkt udvasket moræne, der i 15-1600-tallet blev dækket af en halv meter flyvesand, hvorved rigtig god landbrugsjord blev ødelagt. Floraen i park og skov er særpræget med sit bunddække af vedbend, der er et yndet sted for vinbjergsnegle. Desuden findes lægeplanten dansk ingefær (aronstav). Af sjældne fugle ses grønspætte, ravn og fiskehejre, der sammen med rå- og kronvildt hører til skovens faste beboere.

LITTERATUR

Einar Laumann Jørgensen:

Oldtids-astronomi i Han Herred og Tidsmålere i forhistorisk tid
(Han Herred Bogen 1999 og 2001).

Einar Laumann Jørgensen:

Stjerner, sten og stænger (Hernov 1994).

Elsebeth Nørgaard Pedersen:

Aalegaard – en hovedgård i Han Herred
(Fjerritslev Avis 1982).

Kirsten-Elizabeth Høgsbro:

Gamle Kongevej i Vester Hanherred
(Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred 1991).

KORTSIGNATURER - RUTEKORT

	Levende hegn		Jorddige
	Skrænt		Sti
	Jernbane		Markvej
	Vej		
	Gul rute		

4 Henvi-
ning til forklaring

© Kort & Matrikstyrelsen (G. 21-01)

Sporet i Aalegaard Skov ligger 5 km øst for Fjerritslev tæt ved hovedvej A11. Ved Statoil køres mod syd ad Skræmvej, og ca. 500 m fremme drejes til højre ad skovvejen til p-plads nr. 1. Den grønne firkant viser udsnit svarende til rutekortet på indersiderne.

GPS-kordinater til startpunktet: 57.08376°, 9.33518°.

HUND I SNOR

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Du er gæst på lodsejerens private ejendom, og han har åbnet sporet for færdsel til fods. Sporet kan delvis være trampestier, og derfor kan årstiden og planternes vækst påvirke passagen.

SPØRG PÅ FJERRITSLEV EGNSMUSEUM

På Fjerritslev Bryggeri- og Egnsmuseum kan du høre mere om, hvad der sker i landskabet og på sporet lige nu.

Bryggergården

Østergade 1

9690 Fjerritslev

Telefon 98 21 31 92

www.fjerritslevmuseum.dk

Projekt „Spor i Landskabet“
åbner markerede spor i hele landet.

Projektet har følgende samarbejdspartnere:

Danmarks Naturfredningsforening · Dansk Skovforening
Friluftsrådet · Kommunernes Landsforening · Landbrug og
Fødevarer · Landdistrikternes Fællesråd · Naturstyrelsen
Støttet med tilskud fra tips- og lottomidler til friluftslivet

Tekst: Ejgil Bodilsen, journalist · Tegninger: Michael Petersen

Yderligere oplysninger om „Spor i Landskabet“ fås hos:
Landbrug og Fødevarer, Axeltorv 3, 1609 København V
Telefon 33 39 40 00 · Email spor@lf.dk

WWW.SPOR.DK

SPOR0106 · LFA · 8/2011

Sporet i Aalegaard Skov

Michael Petersen

SPOR I
LANDSKABET